

ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนการเข้าอบรมของคณะกรรมการบริษัทใหญ่หลักสูตรของ
สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย กับผลการดำเนินงานของ
บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
กลุ่ม SET 100

พริดาวยะเอื้อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
ปีการศึกษา 2562
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนการเข้าอบรมของคณะกรรมการบริษัทในหลักสูตรของ
สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย กับผลการดำเนินงานของ
บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
กลุ่ม SET 100

พริดาวยะเอื้อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
ปีการศึกษา 2562
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนการเข้าอบรมของ
คณะกรรมการบริษัทในหลักสูตรของสมาคมส่งเสริม
สถาบันกรรมการบริษัทไทย กับผลการดำเนินงาน
ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100

ชื่อผู้ศึกษา

นางสาวพິรดา ยะเอ๊ะ

ปริญญา

บัญชีมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วศินี ธรรมศิริ

ปีการศึกษา

2562

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทยอนุมัติให้นับการศึกษาค้นคว้าอิสระเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต

.....ผู้อำนวยการหลักสูตร
(รองศาสตราจารย์อรฤดี ศรีธราพิพัฒน์)

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิลปพร ศรีจันเพชร)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา รักพานิชมณี)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วศินี ธรรมศิริ)

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนการเข้าอบรมของ คณะกรรมการบริษัทในหลักสูตรของสมาคมส่งเสริม สถาบันกรรมการบริษัทไทย กับผลการดำเนินงาน ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100
ชื่อผู้ศึกษา	นางสาวพีรดา ยะเอ๊ะ
ปริญญา	บัญชีมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วสินี ธรรมศิริ
ปีการศึกษา	2562

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนครั้งของการเข้าอบรมของคณะกรรมการบริษัทในหลักสูตรของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) ในช่วงระหว่างปี 2557 - 2561 กับผลการดำเนินงานบริษัท กลุ่มตัวอย่างเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 โดยรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ที่รวบรวมจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) รายงานประจำปี (แบบ 56-2) และเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ โดยนับจำนวนครั้งการเข้าอบรมในหลักสูตร IOD ในช่วงระยะเวลา 5 ปี ใช้การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์โดยสมการถดถอยเชิงพหุ พบว่า คณะกรรมการบริษัทที่มีจำนวนการเข้าอบรมในหลักสูตรของ IOD เฉลี่ยประมาณ 0.638 ครั้ง ในช่วงระยะเวลา 5 ปี จากการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนการเข้าอบรมของคณะกรรมการบริษัทกับผลการดำเนินงานของบริษัท ผลดังกล่าวอาจเกิดจาก คณะกรรมการบริษัทจะต้องมีคุณสมบัติหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นประสบการณ์การทำงานในสายธุรกิจที่เกี่ยวข้อง ทักษะที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน และทักษะอื่นๆ ที่จำเป็นที่จะสามารถทำให้ผลการดำเนินงานดีขึ้น คุณสมบัติเหล่านี้ อาจจะมีผลกับผลการดำเนินงานของกิจการมากกว่าการเข้าอบรมในหลักสูตรของ IOD

Independent Study Title	The Relationship between the Director Training at Thai Institute of Directors Association and Firm Performance of SET100 Companies
Author	Firadao Ya-eh
Degree	Master of Accountancy Program
Thematic Paper Advisor	Asst. Prof. Dr. Wasinee Thammasiri
Academic Year	2019

ABSTRACT

The purpose of this study is to study the relationship between the number of director training program at Thai Institute of Directors Association (IOD) between 2014 - 2018 and firm performance. The samples are listed companies in the Stock Exchange of Thailand, SET100 group. The data are secondary data from the annual information disclosure form (Form 56-1), Annual Report (Form 56-2) and www.sec.or.th. The numbers of director attending IOD training programs during 5 year are collected and analyzed by using descriptive analysis, correlation analysis and multiple regression statistics analysis. The results show that the average training sessions per director is about 0.638 times during 5 year. Multiple regression analysis shows no relationship between the number of IOD trainings sessions within 5 years of board director and the company's performance. The directors may have many qualifications such as having experiences in the same industry, having management and other skills. Such qualifications may play more important role in improving firm performance than attending IOD training sessions.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วศินี ธรรมศิริ อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่ได้กรุณาแนะนำ ตรวจสอบและแก้ไขเนื้อหา ตลอดจนให้กำลังใจในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตั้งแต่เริ่มต้นทำการศึกษาค้นคว้าจนกระทั่ง เสร็จสมบูรณ์ และขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ศิลปพร ศรีจันเพชร ประธานกรรมการ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา รักพานิชมณี กรรมการที่ได้ให้การแนะนำที่เป็นแนวทางในการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ประสานงานหลักสูตร คณาจารย์ ในหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา รวมทั้งครอบครัว และเพื่อนๆ ในหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิตของข้าพเจ้าที่คอยให้กำลังใจ ทำให้สามารถจัดทำรายงานการศึกษา ค้นคว้าอิสระสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
ขอบเขตการศึกษา	2
คำนิยามศัพท์	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
ทฤษฎีตัวแทน	4
ทฤษฎีฟังก์ชันพหุคูณ	5
บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ	5
คุณลักษณะที่ดีของคณะกรรมการ	6
หลักสูตรการอบรมของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย	7
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	ระเบียบวิธีการศึกษา 13
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 13
	กรอบแนวคิด 13
	ตัวแปรในการศึกษา 14
	สมมติฐานการวิจัย 16
	สมการการวิจัย 17
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา 17
	การเก็บรวบรวมข้อมูล 17
	การวิเคราะห์ข้อมูล 18
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 19
	การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา 19
	การวิเคราะห์สถิติสหสัมพันธ์ 20
	การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ 23
5	สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 26
	สรุปผลและอภิปรายผลการศึกษา 26
	ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาคั้งนี้ 27
	ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาคั้งต่อไป 27
	บรรณานุกรม 28
	ภาคผนวก 31
	ก บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100 32
	ประวัติผู้ศึกษา 36

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ตารางแสดง จำนวนตัวอย่างทั้งหมดที่ใช้ในการทดสอบ	13
2 ตารางวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา	19
3 ตารางแสดงการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient)	22
4 ตารางแสดงค่า Tolerance และค่า Variance Inflation Factor (VIF) ของตัวแปรอิสระและตัวแปรควบคุม	23
5 ตารางแสดงผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ	24

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิด	13

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญ

ภายหลังจากวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจในช่วงปี 2540 หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในประเทศไทย เริ่มตระหนักและส่งเสริมให้กิจการต่างๆ เล็งเห็นถึงความสำคัญของการกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance) และนำหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีมาใช้ในการจัดการควบคู่กับการบริหารงานของกิจการองค์ประกอบสำคัญข้อหนึ่งของหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีคือ บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัท เนื่องจากคณะกรรมการบริษัทเป็นผู้ที่ได้รับแต่งตั้งจากผู้ถือหุ้นเพื่อเป็นตัวแทนในการเข้าไปบริหารงานและดูแลการดำเนินงานของบริษัทเพื่อสร้างมูลค่าสูงสุดให้กับกิจการ ซึ่งต้องได้รับความไว้วางใจเป็นอย่างมาก และกลไกที่จะช่วยให้คณะกรรมการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ การมีโครงสร้างคณะกรรมการที่ดี มีขนาด องค์ประกอบ สัดส่วนที่เหมาะสม นอกจากนี้แล้วคณะกรรมการต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติหลากหลาย ทั้งในด้านทักษะ ประสบการณ์ ความสามารถและคุณลักษณะเฉพาะด้าน เพื่อนำพาบริษัทไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ นับว่าคณะกรรมการบริษัทมีความสำคัญอย่างมากกับองค์กร ซึ่งมีหน่วยงานที่เกิดจากการสนับสนุนของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต.ล.ท.) ธนาคารแห่งประเทศไทย มูลนิธิกองทุนพัฒนาระบบตลาดทุน และองค์กรระหว่างประเทศอย่างธนาคารโลก (World Bank) นั่นก็คือ สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (Thai Institute of Director : IOD) เป็นหน่วยงานเพื่อพัฒนาความเป็นมืออาชีพของกรรมการและส่งเสริมให้เกิดการกำกับดูแลกิจการที่ดี

สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) มีส่วนในการพัฒนาความเป็นมืออาชีพของกรรมการเพื่อยกระดับมาตรฐานการเป็นกรรมการ ส่งเสริมให้เกิดแนวปฏิบัติที่ดีสำหรับกรรมการในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพทัดเทียมมาตรฐานสากล ซึ่งปัจจุบัน IOD มีหลักสูตรเพื่อเผยแพร่ทักษะ ความรู้ เกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการที่ดี และหลักสูตรต่างๆ ที่หลากหลายเพื่อให้กรรมการมีทักษะ ความรู้ใหม่ๆ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับกรรมการที่จะนำไปปรับปรุง และพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี 2560 โดย ก.ล.ต. ให้ความสำคัญกับการพิจารณาความรู้ ความเข้าใจ บทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบของกรรมการเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากการกำหนดแนวทางปฏิบัติของกรรมการว่าส่วนหนึ่งในการเตรียมความพร้อมสำหรับการปฏิบัติหน้าที่กรรมการคือ

การศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบของกรรมการ แต่ในปัจจุบันยังไม่มีการบังคับ หรือมีข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องในเรื่องของความสม่ำเสมอในการอบรมเพิ่มพูนทักษะ ความรู้ของ กรรมการ

ในบางวิชาชีพที่มีความสำคัญในองค์กร เช่น วิชาชีพบัญชีนั้น สภาวิชาชีพบัญชีใน พระบรมราชูปถัมภ์ได้กำหนดชั่วโมงการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องที่นักบัญชีต้องอบรม สำหรับผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องเก็บชั่วโมง CPD 40 ชั่วโมงต่อปี และสำหรับผู้ทำบัญชี ต้อง เก็บชั่วโมง CPD ถึง 12 ชั่วโมงต่อปี ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงเห็นว่าหากกรรมการมีการอบรม เพิ่มพูน ความรู้อย่างสม่ำเสมอ หรือมีการเข้าร่วมแลกเปลี่ยน พูดคุยกับเพื่อนร่วมอาชีพในหลักสูตรต่างๆ ของ IOD ซึ่งเป็นสมาคมฯ ที่กลต.ให้การสนับสนุนจัดตั้งจะทำให้สามารถนำความรู้ที่ได้มาปรับ ใช้ในการกำกับดูแลกิจการกับบริษัทของตนเองได้มากขึ้น

จากที่กล่าวมาจึงทำให้ผู้ศึกษาให้ความสนใจในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะ ของกรรมการเกี่ยวกับจำนวนการเข้าอบรมในหลักสูตรต่างๆ ของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการ บริษัทไทยว่าส่งผลอย่างไรกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่ง ประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนการเข้าอบรมของคณะกรรมการบริษัทในหลักสูตร ของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทยกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนใน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100

ขอบเขตการศึกษา

การค้นคว้าอิสระนี้มีเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าอบรมของคณะกรรมการ บริษัทในหลักสูตรของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทยกับผลการดำเนินงาน โดย ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100 ยกเว้น บริษัทที่ปิดงบไม่ตรงรอบระยะเวลาบัญชี ผลการดำเนินงานจะวัดโดยใช้อัตรา ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) และ ค่า Tobin's Q ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษามาจากแหล่งข้อมูล ทุติยภูมิ (Secondary data) ที่รวบรวมจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) รายงานประจำปี (แบบ 56-2) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และ ข้อมูลจากเว็บไซต์ www.sec.or.th

คำนิยามศัพท์

คณะกรรมการบริษัท (Board of director) หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นตัวแทนจากผู้ถือหุ้นให้มากำกับ ควบคุม ดูแลฝ่ายบริหารให้ดำเนินงานตามนโยบายและแผนที่กำหนดไว้ และยังมีหน้าที่ในการพิจารณา และร่วมตัดสินใจในเหตุการณ์ต่างๆ ของบริษัท โดยมีองค์ประกอบที่เป็นกรรมการที่มีส่วนร่วมในการบริหาร และกรรมการที่ไม่มีส่วนร่วมในการบริหารในสัดส่วนที่เหมาะสม

สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (Thai Institute of Director : IOD) หมายถึง องค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อฝึกอบรมและให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่กรรมการ เพื่อให้กรรมการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามหลักการบรรษัทภิบาลที่ดี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

สะท้อนให้เห็นว่าการเข้าอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะความรู้ของคณะกรรมการ ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของบริษัทอย่างไร

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนครั้งของการเข้าอบรมในหลักสูตรของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทยกับผลการดำเนินงานบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี แนวคิดที่เกี่ยวข้อง วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory)

ทฤษฎีตัวแทน (Agency theory) Jensen และ Meckling, 1976 กล่าวว่า ทฤษฎีนี้เป็น การแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 2 ฝ่าย ได้แก่ ตัวการ (Principal) ผู้ถือหุ้น หรือเจ้าของกิจการ ได้มอบอำนาจการบริหารให้แก่ ตัวแทน (Agent) โดยตัวแทนจะบริหารงานอย่างสุดความสามารถ เพื่อประโยชน์สูงสุดของกิจการตามผู้ถือหุ้นหรือเจ้าของต้องการ หากทั้งสองฝ่ายมีความสัมพันธ์ปฏิบัติตามหลักอรรถประโยชน์สูงสุด (Utility Maximization) คือ การพยายามสร้างความพอใจสูงสุดให้กับตนเองจะสามารถทำให้เชื่อได้ว่าตัวแทนจะไม่มี การกระทำใดๆ ที่เอื้อประโยชน์แก่ตัวการ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ถือหุ้นกับผู้บริหารก็ยังคงมีประสิทธิภาพ แต่หากผลประโยชน์ของทั้งสองฝ่ายไม่ตรงกันก็จะทำให้เกิดปัญหาการเป็นตัวแทนขึ้น (Agency Problem) (ศิลาพร ศรีจันเพชร, 2551) ดังนี้

1. การขัดแย้งด้านประโยชน์ (Conflict of Interest) คือ การที่ผู้บริหารหรือตัวแทนให้ความสำคัญกับประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ของกิจการ
2. Moral Hazard Problem คือ การที่ปัญหาที่ตัวการหรือเจ้าของกิจการไม่สามารถมั่นใจว่าตัวแทนหรือผู้บริหารที่เลือกเข้ามาจะบริหารงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพหรือไม่
3. Adverse Selection คือ การที่ตัวการหรือเจ้าของกิจการไม่แน่ใจว่าตัวแทนหรือผู้บริหารที่เลือกเข้ามานั้นจะมีความสามารถในการบริหารงานได้สอดคล้องกับผลตอบแทนที่ได้รับหรือไม่

จากที่กล่าวมาข้างต้นตามทฤษฎีตัวแทน ตัวแทนก็คือ คณะกรรมการบริษัท ดังนั้น คณะกรรมการบริษัทจึงเป็นบุคคลที่มีส่วนช่วยให้เกิดการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยควร เน้นไปที่ บทบาท หน้าที่ และโครงสร้างของคณะกรรมการ ซึ่งควรต้องประกอบด้วยกรรมการที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจอย่างเพียงพอ

ทฤษฎีพึ่งพาทรัพยากร (Resource Dependency Theory)

ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญในเรื่องของความอยู่รอดขององค์กร คือความสามารถในการได้มา และรักษาทรัพยากร และก่อให้เกิดความเข้าใจว่าองค์กรต่างๆ จะต้องพึ่งพิงทรัพยากรภายนอก เพื่อความอยู่รอดขององค์กรของตนเอง เนื่องจากทรัพยากรภายในอาจไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน จึงต้องมีการพึ่งพิงทรัพยากรจากภายนอกในหลากหลายรูปแบบ เช่น การเป็นพันธมิตรต่อกัน การควบรวมกิจการ การไขว้คณะกรรมการบริหารระหว่างองค์กร เป็นต้น จึงเป็นเหตุให้พฤติกรรมขององค์กรได้รับอิทธิพลจากภายนอกอันเนื่องมาจากองค์กรต้องปรับเปลี่ยนเพื่อความอยู่รอด แนนอนว่าองค์กรจะอยู่รอดได้นั้นต้องพึ่งพาทรัพยากรต่างๆ ขององค์กรไม่ว่าจะเป็น วัตถุดิบ สินค้า แรงงาน เงินทุน เครื่องมือเครื่องจักร เป็นต้น นอกจากนี้ Carpenter and Westphal (2001) อธิบายว่าตามทฤษฎีพึ่งพาทรัพยากร คณะกรรมการบริษัทถือเป็นทรัพยากรเชิงกลยุทธ์ของบริษัท ดังนั้น หากคณะกรรมการที่มีการศึกษาในระดับที่สูง ก็จะสามารถนำทักษะดังกล่าวมาเชื่อมโยงการปฏิบัติหน้าที่ได้มากยิ่งขึ้น

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (2547) อธิบายว่า หน้าที่หลักของคณะกรรมการ แบ่งได้เป็น 2 ด้าน คือ

1. การกำหนดทิศทาง เป้าหมาย นโยบายทางธุรกิจ เพื่อให้มั่นใจว่าบริษัทจะดำเนินงานไปในทิศทางที่คณะกรรมการเห็นว่าเป็นประโยชน์ที่ดีที่สุดของผู้ถือหุ้น ประกอบด้วย
  - การสรรหาผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีคุณสมบัติที่เหมาะสมเพื่อดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง
  - กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบาย และงบประมาณในการดำเนินงาน
  - การมอบหมายอำนาจให้ผู้บริหารสามารถดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายของบริษัทได้
  - กำหนดมาตรการเพื่อให้ผู้บริหารดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายและแผนงานที่กำหนด และควรดูแลให้ฝ่ายจัดการมีการถ่ายทอดนโยบายไปยังพนักงานทุกระดับขององค์กร
  - การจัดให้มีระบบบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสม
2. การติดตามการดำเนินงานของฝ่ายจัดการเพื่อตรวจสอบถ่วงดุล ประกอบด้วย
  - การดูแลให้มีการจัดทำบัญชีที่ถูกต้อง ครบถ้วนและมีระบบจัดเก็บเอกสารที่ทำให้สามารถตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลภายหลัง

- การจัดให้มีระบบการรายงานผลการดำเนินงานว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่
- การจัดให้มีระบบการควบคุมภายในที่เพียงพอ เหมาะสม
- การประเมินผลการดำเนินงาน และกำหนดค่าตอบแทนให้ผู้บริหาร
- การอนุมัติรายการต่างๆ หรือเสนอความเห็นต่อผู้ถือหุ้นให้อนุมัติทำรายการด้วยความระมัดระวัง ซื่อสัตย์สุจริต

คุณลักษณะที่ดีของคณะกรรมการ

ตามคู่มือหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี 2555 (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2555) ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ได้กำหนดให้คณะกรรมการมีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลกิจการเพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัท โดยกำหนดแนวปฏิบัติที่ดีของคณะกรรมการบริษัทให้มีโครงสร้างคณะกรรมการ ประกอบด้วย กรรมการที่มีคุณสมบัติหลากหลายในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นทักษะ ประสบการณ์ ความสามารถเฉพาะด้านที่เป็นประโยชน์กับบริษัท เพศ และต้องมีการกรรมการที่ไม่ได้เป็นกรรมการบริหารอย่างน้อย 1 คน ที่มีประสบการณ์ในธุรกิจที่ดำเนินกิจการอยู่นอกจากนี้ยังมีการเสนอแนะเกี่ยวกับคุณสมบัติอื่นที่เหมาะสมในเรื่อง ขนาดของคณะกรรมการที่ต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถที่เพียงพอที่จะปฏิบัติหน้าที่ โดยมีจำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน และไม่ควรมากกว่า 12 คน ตามขนาด ประเภท และความซับซ้อนของธุรกิจ คณะกรรมการควรมีกรรมการอิสระมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จำนวนครั้งของการประชุมคณะกรรมการ ควรกำหนดให้เหมาะสมแต่ต้องไม่น้อยกว่า 6 ครั้งต่อปี

นอกจากนี้แล้วในคู่มือหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี (CG Code) ปี 2560 สำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี 2560 ยังคงให้มุ่งเน้นให้คณะกรรมการควรรับผิดชอบในการกำหนดและทบทวนโครงสร้างคณะกรรมการ ทั้งในเรื่องขนาด องค์ประกอบ สัดส่วนกรรมการที่เป็นอิสระ และมีคุณสมบัติหลากหลาย ทั้งในด้านทักษะ ประสบการณ์ความสามารถและคุณลักษณะเฉพาะด้านตลอดจนเพศและอายุ ที่จำเป็นต่อการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักขององค์กร โดยจัดทำตารางองค์ประกอบความรู้ความชำนาญของกรรมการ (skills matrix) เพื่อให้มั่นใจว่าจะได้คณะกรรมการโดยรวมที่มีคุณสมบัติเหมาะสม สามารถเข้าใจและตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียได้ (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2555)

สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (2550) ได้เสนอแนวปฏิบัติที่ดีในการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการ ว่าในการสรรหากรรมการควรมีการกำหนดคุณสมบัติและความรู้ความชำนาญของกรรมการที่จำเป็น เพื่อให้สามารถกำหนดกลยุทธ์และนโยบาย เช่น ความรู้ทางบัญชี การเงิน การบริหารจัดการองค์กร การบริหารความเสี่ยง การจัดการในภาวะวิกฤติ ความรู้เกี่ยวกับ

ธุรกิจของบริษัท และอื่นๆ ซึ่งสมาคมฯ ได้มีการพัฒนาหลักสูตรต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการ

หลักสูตรการอบรมของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย

ตามรายละเอียดคู่มือหลักสูตร IOD Training ปี 2562 ของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (2561) มีการพัฒนาหลักสูตรต่างๆ สำหรับกรรมการบริษัทตามแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยเริ่มตั้งแต่หลักสูตรขั้นพื้นฐาน (Foundation) หลักสูตรเชิงลึกหรือต่อยอดความรู้ในการปฏิบัติหน้าที่ (Skills) ตลอดจนกลุ่มบุคคลที่มีบทบาทในการสนับสนุนการทำงานของกรรมการ ได้แก่ คณะกรรมการชุดย่อย เลขานุการบริษัท และผู้บริหารระดับสูงเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการกำกับดูแลกิจการ โดย IOD ได้จัดหลักสูตรสำหรับกรรมการขึ้น รวมทั้งสิ้น 16 หลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรพื้นฐาน (Foundation)

1. Director Accreditation Program (DAP) เป็นหลักสูตรสำหรับกรรมการบริษัทในการเรียนรู้บทบาทหน้าที่เบื้องต้นและความรับผิดชอบตามกฎหมายของกรรมการเพื่อการเริ่มต้นอาชีพกรรมการอย่างมั่นใจ ซึ่งได้รับการรับรองหลักสูตรจาก ตลท. และ ก.ล.ต.

2. Director Certification Program (DCP) เป็นหลักสูตรที่จะทำให้กรรมการบริษัทเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการทำหน้าที่กำกับดูแลองค์กรเพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่นำไปสู่การมีผลประกอบการที่ดี และมีการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

3. Corporate Governance for Capital Market Intermediaries (CGI) เป็นหลักสูตรทางด้านการกำกับดูแลกิจการสำหรับกรรมการและกรรมการผู้จัดการของบริษัทที่ประกอบธุรกิจในตลาดทุนไม่ว่าจะเป็นบริษัทหลักทรัพย์ บริษัทจัดการกองทุนและตัวแทนซื้อขายล่วงหน้า มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของกรรมการในธุรกิจตลาดทุน

4. Family Business Governance (FBG) เป็นหลักสูตรสำหรับผู้ประกอบการ กรรมการ และผู้บริหารระดับสูงในธุรกิจครอบครัว ที่ต้องการสร้างรากฐานธุรกิจที่มั่นคงด้วยระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดี ให้มีการวางแผนและกำหนดเป้าหมายร่วมกันระหว่างธุรกิจและครอบครัว มีการแบ่งแยกบทบาทหน้าที่และถ่วงดุลอำนาจอย่างชัดเจน มีการบริหารความขัดแย้งและเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดี มีการวางแผนการสืบทอดและบริหารความมั่งคั่งที่เหมาะสมและเป็นธรรม ทั้งนี้เพื่อเตรียมความพร้อมให้ธุรกิจครอบครัวสามารถเติบโตต่อไปได้อย่างยั่งยืน

หลักสูตรพัฒนาต่อเนื่อง (Skills)

1. Financial Statements for Directors (FSD) เป็นหลักสูตรสำหรับกรรมการและผู้บริหารระดับสูงที่ช่วยสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดพื้นฐานและหลักการทางบัญชีที่สำคัญ

รวมทั้งสามารถอ่านและทำความเข้าใจงบการเงิน ตลอดจนตั้งคำถามและให้ข้อคิดเห็นในมุมมองของคณะกรรมการต่อรายการทางบัญชีที่แสดงในงบการเงินได้ดียิ่งขึ้น

2. Boardroom Success through Financing & Investment (BFI) เป็นหลักสูตรสำหรับกรรมการ เจ้าของกิจการ และผู้ประกอบการที่เรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการจัดหาเงินทุนให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ และสามารถสร้างความยั่งยืนด้านการเงิน ในแต่ละช่วงของการเติบโตของกิจการ ตลอดจนการสร้างความมั่นคงให้กับกิจการด้วยการลงทุน

3. IT Governance and Cyber Resilience Program (ITG) เป็นหลักสูตรสำหรับกรรมการบริษัทที่ไม่มีความรู้พื้นฐานทาง IT ให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงด้าน IT ที่อาจส่งผลกระทบต่อองค์กรเพื่อหาแนวทางป้องกันและแก้ไขได้ทันถ่วงที รวมถึงการนำ IT มาใช้ภายในองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและสามารถสร้างคุณค่าระยะยาวให้กับองค์กรได้

4. Risk Management Program for Corporate Leaders (RCL) เป็นหลักสูตรสำหรับกรรมการบริษัท กรรมการบริหารความเสี่ยง และผู้บริหารระดับ C-Suite เพื่อให้เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ในการกำกับดูแลความเสี่ยงประเภทต่างๆ รวมถึงการกำกับดูแลและการบริหารโอกาส (Opportunity) และการบริหารวิกฤตการณ์ (Crises) ที่เกิดขึ้นกับองค์กร

5. Successful Formulation & Execution of Strategy (SFE) เป็นหลักสูตรสำหรับกรรมการและผู้บริหารระดับสูงที่จะได้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ในการเป็นผู้นำทางด้านกลยุทธ์ให้กับองค์กรรวมทั้งขั้นตอนและกระบวนการในการกำหนดกลยุทธ์และนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติงานให้เกิดขึ้นจริง พร้อมทั้งทราบวิธีในการให้ทุกคนในองค์กรสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้

หลักสูตรสำหรับกรรมการชุดย่อย (Committees)

1. Role of the Chairman Program (RCP) เป็นหลักสูตรสำหรับกรรมการที่มีภาระหน้าที่เป็นประธานกรรมการ พัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับประธานกรรมการทั้งในและนอกห้องประชุม

2. Advanced Audit Committee Program (AACP) เป็นหลักสูตรสำหรับกรรมการตรวจสอบที่จะเรียนรู้บทบาทหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบ

3. Board Nomination and Compensation Program (BNCP) เป็นหลักสูตรสำหรับกรรมการเพื่อเรียนรู้แนวทางการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทนให้กับกรรมการและ CEO ได้อย่างเหมาะสม

หลักสูตรสู่ความเป็นเลิศ (Boardroom Excellent)

1. Ethical Leadership Program (ELP) เป็นหลักสูตรสำหรับกรรมการและผู้บริหารที่จะเข้าใจแนวทางการป้องกันทุจริตในองค์กร รวมถึงการวางนโยบาย มอบหมาย และผลักดันให้เกิดการดำเนินธุรกิจที่โปร่งใส

2. Strategic Board Master Class (SBM) เป็นหลักสูตรสำหรับประธานกรรมการ กรรมการผู้บริหารระดับสูงและเจ้าของธุรกิจ ที่จะยกระดับการทำงานของกรรมการในฐานะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่จะต้องทำหน้าที่ผลักดันวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ขององค์กรให้บรรลุเป้าหมาย และได้แนวคิดใหม่ๆ เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ แนวโน้มธุรกิจเพื่อรับมือและสามารถตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ที่จะช่วยสร้างความยั่งยืนได้

3. Board Matters and Trends (BMT) เป็นหลักสูตรที่ต้องการเกาะติดแนวโน้มการกำกับดูแลกิจการ กฎระเบียบต่างๆ และความคาดหวังของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ เพื่อการทำหน้าที่ของตนเองอย่างมีชั้นเชิงและสร้างสรรค์

4. Boards that Make a Difference (BMD) หลักสูตรสำหรับกรรมการที่ต้องการความเป็นมืออาชีพ กรรมการจะได้เรียนรู้เทคนิคต่างๆ ที่จำเป็นและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการทำงานได้ทันทีทั้งที่เป็นความคาดหวังของผู้ถือหุ้น หน่วยงานกำกับดูแล ชุมชนและสังคม และผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ ทำให้การทำหน้าที่ของกรรมการในห้องประชุมต้องมีบทบาทในเชิงรุกมากกว่าในอดีต

จากหลักสูตรทั้งหมดข้างต้น เห็นว่าหากคณะกรรมการบริษัทมีการเพิ่มความรู้ทักษะอย่างสม่ำเสมอแล้ว จะสามารถนำความรู้ดังกล่าวมาใช้ในการกำกับดูแลกิจการได้ครอบคลุมในทุกๆ ด้านของธุรกิจ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วันดี เวทวงศ์กุล (2550) ศึกษาผลกระทบของกลยุทธ์ ประสิทธิภาพ และค่าตอบแทนต่อความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนกรรมการอิสระกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่ากลยุทธ์ ประสิทธิภาพ และค่าตอบแทนของกรรมการอิสระมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนกรรมการอิสระกับผลการดำเนินงานของธุรกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยจัดกลุ่มธุรกิจเป็น 2 กลุ่มคือกลุ่มกลยุทธ์ผู้นำด้านต้นทุนและกลยุทธ์สร้างความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ โดยประสิทธิภาพของคณะกรรมการอิสระวัดจากจำนวนปีประสิทธิภาพเฉลี่ยที่กรรมการอิสระดำรงตำแหน่ง ณ วันสิ้นปี ผลการดำเนินงานทางบัญชีวัดจาก อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) และผลการดำเนินงานมูลค่าทางการตลาดใช้อัตรา Tobin's Q แสดงผลการดำเนินงานผลการวิจัย พบว่า กลยุทธ์และประสิทธิภาพของคณะกรรมการไม่มีผลกระทบทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนกรรมการอิสระกับผลการดำเนินงาน ไม่ว่าจะเป็ผลการดำเนินงานที่วัดจาก Tobin's Q อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) ซึ่งสรุปได้ว่าอาจจะเกิดจากการที่

กรรมการอิสระทำงานในธุรกิจนั้นๆ มานานจนเกิดความคุ้นเคยกับการทำงานของธุรกิจและผู้บริหาร กระบวนการทำงานหย่อนประสิทธิภาพและไม่รัดกุม

ฉวีวรรณ ชูสนุก, อัมพล ชูสนุก (2555) ศึกษาอิทธิพลของกลไกการกำกับดูแลกิจการต่อประสิทธิผลของการกำกับดูแลกิจการ และมูลค่าของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เก็บรวบรวมจากข้อมูลบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ จำนวน 210 บริษัท กำหนดตัวแปรอิสระคือ กลไกการกำกับดูแลกิจการ ได้แก่ ขนาดของคณะกรรมการ องค์กรประกอบของกรรมการที่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ค่าตอบแทนกรรมการ และฝ่ายบริหาร ความเป็นเจ้าของของกรรมการและฝ่ายบริหาร โครงสร้างของเงินทุน และทักษะความรู้ของกรรมการ สำหรับทักษะความรู้ของกรรมการวัดจากร้อยละของกรรมการในคณะกรรมการบริษัทที่ได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาความเป็นมืออาชีพของกรรมการจากสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) ตัวแปรคั่นกลางคือ ประสิทธิผลของการกำกับดูแลกิจการ และตัวแปรตามคือ มูลค่าของกิจการวัดจากมูลค่าตลาดของส่วนผู้ถือหุ้นบวกด้วยมูลค่าตามบัญชีของหนี้สินระยะสั้น และระยะยาว หาดด้วยมูลค่าทางบัญชีของสินทรัพย์รวม (TBQ) ผลการศึกษาพบว่า ทักษะความรู้ของกรรมการมีอิทธิพลทางบวกต่อประสิทธิผลของการกำกับดูแลกิจการอย่างมีนัยสำคัญ และส่งผลทางบวกต่อมูลค่าของบริษัท โดยสรุปว่าเมื่อกรรมการมีความรู้ในเรื่องบทบาทหน้าที่ของกรรมการตามกฎหมาย รวมถึงบทบาทในการสร้างผลประกอบการที่ดีให้กับบริษัทอย่างครบถ้วน จะช่วยให้กรรมการมีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้ถือหุ้น และดำเนินงานไปในทิศทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อบริษัท

ทิวพร พุทธิประเสริฐ (2558) ทำการศึกษาคุณลักษณะกรรมการและการเข้าร่วมการต่อต้านการทุจริตในองค์กรต่อผลการดำเนินงานของบริษัท โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET100) ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2555 – 2557 จำนวน 261 บริษัท เก็บข้อมูลจากข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) จาก SETSMART แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) รายงานประจำปี และข้อมูลบริษัทที่เข้าร่วม (Signatory Companies) หรือบริษัทที่ได้รับการรับรอง (Certified Company) CAC จากโครงการแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต (thai-cac) ใช้การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา และการทดสอบสมมติฐานงานวิจัย (Test of hypothesis) โดยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) ตัวแปรอิสระประกอบด้วย สมาชิกกรรมการที่เป็นเพศหญิง ระดับการศึกษาของคณะกรรมการ สัดส่วนกรรมการอิสระ การเข้าร่วมเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตในองค์กร และประสบการณ์การทำงานของคณะกรรมการ วัดจากค่าเฉลี่ยอายุของกรรมการที่เปิดเผยในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (56-1) ผลการดำเนินงานวัดจากอัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ตัวแปรควบคุม ได้แก่ ขนาดของบริษัท และอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (Debt to asset ratio) ผลการศึกษา พบว่า กรรมการ

หรือผู้บริหารอายุมากขึ้น ทักษะ ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์การทำงานยิ่งสั่งสมมากขึ้น ผ่านการปฏิบัติงานมามากกว่า มีแนวโน้มประเมินข้อมูลได้อย่างถูกต้องเหมาะสม จะสามารถจัดการกับสภาพแวดล้อมธุรกิจได้มากกว่า ส่งผลให้ผลการดำเนินงานบริษัทมีประสิทธิภาพมากขึ้นไปด้วย

วรัญญา มโนสุนทร (2558) ได้ทำการศึกษาคูณลักษณะของคณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงานของบริษัท โดยกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเป็นกลุ่มบริษัทไอพีโอที่ต่อมาจากจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) ในช่วงระหว่างปี พ.ศ.2545 – 2554 จำนวน 10 ปี รวมทั้งสิ้น 240 ตัวอย่าง เก็บข้อมูลจาก Datastream แบบ 56-1 รายงานประจำปี และเว็บไซต์ของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ใช้การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) คุณลักษณะของคณะกรรมการบริษัท มีตัวแปรประกอบด้วย สัดส่วนกรรมการอิสระในคณะกรรมการบริษัท การควมรวมตำแหน่งของผู้บริหารการมีของคณะกรรมการสรรหาและคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน จำนวนของคณะกรรมการบริษัท และสัดส่วนผู้มีประสบการณ์/ความสามารถในธุรกิจของคณะกรรมการบริษัท โดยในด้านคุณภาพคือสัดส่วนคณะกรรมการบริษัทผู้มีประสบการณ์/ความสามารถในธุรกิจ (BQ) วัดจากสัดส่วนคณะกรรมการที่มีความเชี่ยวชาญ/ประสบการณ์ทางด้าน การบัญชี/การเงิน กฎหมาย หรือที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท หรือการมีประสบการณ์ทำธุรกิจของบริษัทมานานกว่า 3 ปี ผลการศึกษา พบว่าคุณภาพของคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัทที่ใช้ ROA ในการวัดผล แต่ไม่พบความสัมพันธ์ในกรณีที่ใช้ Tobin's Q ในการวัดผล แสดงให้เห็นว่าหากคณะกรรมการบริษัทมีความรู้ ความสามารถด้านการบริหาร การบัญชี/การเงิน หรือมีประสบการณ์ในด้านธุรกิจที่เพียงพอจะทำให้บริษัทมีผลการดำเนินงานที่ดี

Vafeas (1999) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการประชุมกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่างปี ค.ศ.1990 – 1994 จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 307 บริษัท โดยเก็บข้อมูลจำนวนการประชุมที่รายงานในรายงานประจำปี ไม่รวมการประชุมทางโทรศัพท์และโดยการเซ็นยินยอม ผลการศึกษาจากข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา พบว่า บริษัทมีการประชุมเฉลี่ยอยู่ที่ 7 ครั้งต่อปี บริษัทประชุมมากที่สุด 24 ครั้งต่อปี และน้อยที่สุด 1 ครั้งต่อปี เมื่อพิจารณาข้อมูลเพิ่มเติมเห็นว่าบริษัทที่มีคณะกรรมการภายนอกจะมีจำนวนครั้งในการประชุมบ่อยมากขึ้น ผลการทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า กิจกรรมของคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับมูลค่ากิจการ คือเมื่อบริษัทมีผลการดำเนินงานที่ไม่ค่อยดีก็จะทำให้มีการประชุมเพิ่มมากขึ้น และยังพบความสัมพันธ์ ว่าเมื่อมีขนาดของคณะกรรมการบริษัทเพิ่มมากขึ้นจะทำให้เกิดกิจกรรมของคณะกรรมการที่เพิ่มมากขึ้นด้วย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

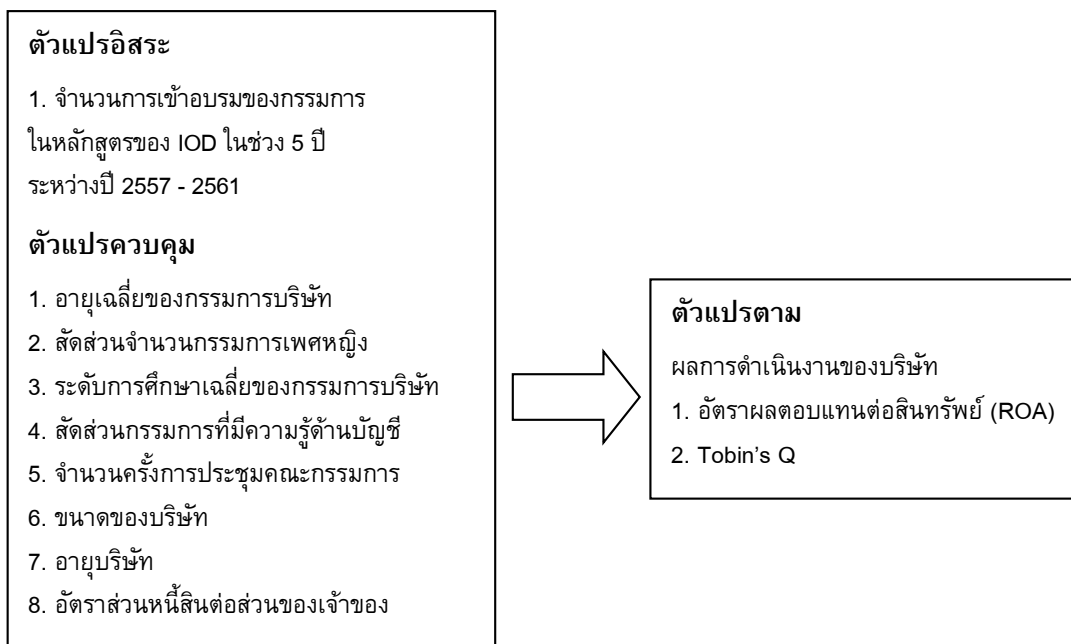
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100 ปี 2561 ยกเว้น บริษัทที่ปิดงบไม่ตรงกับรอบระยะเวลาบัญชี (31 ธันวาคม 2561) สรุปได้ดังตารางนี้

ตารางที่ 1 ตารางแสดง จำนวนตัวอย่างทั้งหมดที่ใช้ในการทดสอบ

คำอธิบาย	จำนวนตัวอย่าง (บริษัท)
จำนวนบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 ประจำปี 2561	100 บริษัท
หัก บริษัทที่ปิดงบไม่ตรงงวด วันที่ 31 ธ.ค. 2561	5 บริษัท
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	95 บริษัท

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

ตัวแปรในการศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรต้น

1. จำนวนการเข้าอบรมหลักสูตรของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย กำหนดตัวย่อเป็น TRAINING โดยนับจำนวนการเข้าอบรมเฉลี่ยของกรรมการบริษัทในหลักสูตรต่างๆ สำหรับกรรมการของ IOD ในช่วง 5 ปี ระหว่างปี 2557 – 2561 โดยจำนวนครั้งของการเข้าอบรมเฉลี่ย คำนวณได้จาก

$$\text{TRAINING} = \frac{\text{จำนวนการเข้าอบรมรวมของคณะกรรมการบริษัทตั้งแต่ปี 2557 – 2561}}{\text{จำนวนกรรมการทั้งหมด}}$$

ตัวแปรตาม

จากการศึกษางานวิจัยในหลายๆ งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน ผู้วิจัยกำหนดตัวแปรที่จะวัดผลการดำเนินงาน ดังนี้

1. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on asset : ROA) คือ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ โดยเป็นอัตราส่วนที่เปรียบเทียบกันระหว่างกำไรสุทธิกับสินทรัพย์รวมของบริษัท เป็นการวัดความสามารถในการทำกำไรของบริษัทเมื่อเทียบกับสินทรัพย์ที่มี เป็นการวัดผลการดำเนินงานทางด้านบัญชี สามารถคำนวณได้จาก

$$\text{ROA (\%)} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์รวม}} \times 100$$

2. ค่า Tobin's Q เป็นแนวคิดที่นำเสนอโดย ศาสตราจารย์ James T. Tobin เป็นการวัดผลการดำเนินงานทางการตลาดเนื่องจากการตีความที่หลากหลาย ผู้วิจัยได้เลือกการคำนวณแบบ Chung and Pruitt (1994) โดยมีสมการดังนี้

$$\text{Tobin's Q} = \frac{(\text{Market Value of Equity} + \text{Book value of Debt})}{\text{Book Value of Asset}}$$

โดยตัวแปรมีความหมาย ดังนี้

Tobin's Q	=	การวัดผลการดำเนินงานทางการตลาด
Market Value of Equity	=	มูลค่าตลาดของผู้ถือหุ้น
Book Value of Debt	=	มูลค่าตามบัญชีของหนี้สิน
Book Value of Asset	=	มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์รวม

ตัวแปรควบคุม

จากการศึกษาในหลายๆ งานวิจัยขอเลือกใช้ตัวแปรควบคุม ดังนี้

1. อายุเฉลี่ยของคณะกรรมการบริษัท กำหนดด้วย AGE กรรมการที่มีอายุมากส่งผลกระทบเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน ยิ่งกรรมการหรือผู้บริหารอายุมากขึ้น ทักษะความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ทำงานก็จะยิ่งมากขึ้น (ทิวาพร พุทธิประเสริฐ, 2558) โดยเก็บข้อมูลอายุเฉลี่ยของคณะกรรมการที่เปิดเผยในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี ณ สิ้นรอบบัญชี

2. สัดส่วนจำนวนคณะกรรมการเพศหญิง กำหนดด้วย GEN จากการศึกษา Darmadi (2013) ว่าการมีคณะกรรมการเพศหญิงส่งผลทางลบต่อผลการดำเนินงานของกิจการ เก็บข้อมูลจากสัดส่วนจำนวนคณะกรรมการบริษัทที่เป็นเพศหญิงในปีนั้นๆ ที่เปิดเผยในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี ณ สิ้นรอบบัญชี ในกรณีนี้จะใช้ Dummy variable โดยกำหนดให้

0 = คณะกรรมการบริษัทที่เป็นเพศชาย

1 = คณะกรรมการบริษัทที่เป็นเพศหญิง

3. ระดับการศึกษาของคณะกรรมการ กำหนดด้วย EDU จากการศึกษาของ Darmadi (2013) พบว่า ระดับการศึกษาที่สูงมีส่วนช่วยเพิ่มผลการดำเนินงานของบริษัท โดยเก็บข้อมูลจากสัดส่วนจำนวนคณะกรรมการบริษัทที่มีวุฒิการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรี ที่เปิดเผยในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี ณ สิ้นรอบบัญชี ในกรณีนี้จะใช้ Dummy variable โดยกำหนดให้

0 = คณะกรรมการบริษัทที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือต่ำกว่า

1 = คณะกรรมการบริษัทที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี

4. คณะกรรมการที่มีความรู้ด้านบัญชี กำหนดด้วย ACC จากการศึกษาของ Hillman et al. (2011) อ้างถึงใน วรรณญา มโนสุนทร 2558 p.6 ว่าความเชี่ยวชาญในด้านธุรกิจ การเงิน และบัญชีของคณะกรรมการมีความสัมพันธ์กับมูลค่าหรือผลการดำเนินงานของบริษัท โดยเก็บข้อมูลจากสัดส่วนจำนวนคณะกรรมการบริษัทที่มีวุฒิการศึกษาที่ทางด้านบัญชี ที่เปิดเผยในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี ณ สิ้นรอบบัญชี ในกรณีนี้จะใช้ Dummy variable โดยกำหนดให้

0 = คณะกรรมการบริษัทที่ไม่มีวุฒิการศึกษาทางด้านบัญชี

1 = คณะกรรมการบริษัทที่มีวุฒิการศึกษาทางด้านบัญชี

5. จำนวนครั้งของการประชุมคณะกรรมการบริษัท กำหนดด้วย MEET จากการศึกษาของ Ntim and Osei (2011) อ้างถึงใน เกรียงไกร บุญเลิศอุทัย และอนุวัฒน์ ภักดี (2561) p.34 ว่าความถี่ในการประชุมของคณะกรรมการช่วยเพิ่มผลการดำเนินงาน ลดการจัดการกำไร โดยเก็บข้อมูลจากจำนวนการประชุมคณะกรรมการบริษัทที่เกิดขึ้นในปีนั้นๆ ที่เปิดเผยในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี ณ สิ้นรอบบัญชี

6. ขนาดของบริษัท กำหนดด้วย SIZE บริษัทที่มีขนาดใหญ่กว่ามักจะได้เปรียบกว่าบริษัทที่มีขนาดเล็ก แต่บริษัทขนาดเล็กจะมีการเติบโตสูงกว่าบริษัทที่มีขนาดใหญ่อยู่แล้ว ดังนั้นจึงกำหนดให้ขนาดกิจการเป็นตัวแปรควบคุมในการวิจัยครั้งนี้ (กาญจนา ตั้งภากรณ์, 2542) ขนาดของกิจการคำนวณจากลอการิทึมของสินทรัพย์รวมของบริษัท

7. อายุบริษัท กำหนดด้วย FIRMAGE บริษัทที่มีระยะเวลาดำเนินงานน้อยก็จะมีรายได้น้อยกว่า ในขณะที่บริษัทที่มีระยะเวลาการดำเนินงานนาน ก็จะมีความซับซ้อนทางธุรกิจและสามารถสร้างผลตอบแทนได้มากกว่าบริษัทที่มีอายุบริษัทสั้นกว่า (Lipczinsky และ Wilson, 2001 อ้างถึงใน เพชรแววเพ็ญ ลีชาญกุล (2561) p.17) โดยวัดมูลค่าจากคำนวณจากลอการิทึมของปีตั้งแต่เริ่มก่อตั้งบริษัท

8. อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt to Equity) กำหนดด้วย DE เป็นอัตราส่วนของส่วนของผู้ถือหุ้นกับหนี้สินรวม เป็นอัตราส่วนที่แสดงว่าบริษัทมีหนี้สินรวมเป็นกี่เท่าของส่วนของผู้ถือหุ้น และใช้ในการพิจารณาว่า บริษัทยังมีความสามารถในการชำระหนี้หรือไม่ และจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง Shah และ Butt พบว่า อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นจะมีความสัมพันธ์เชิงลบกับผลการดำเนินงาน เนื่องจากการก่อหนี้ถูกใช้เพื่อช่วยเหลือบริษัทโดยกิจการจะมีการก่อหนี้เพื่อสร้างผลตอบแทนให้กิจการ โดยคำนวณได้จาก

$$DE (\text{เท่า}) = \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$$

สมมติฐานการวิจัย

H_0 = การเข้าอบรมของคณะกรรมการบริษัทในหลักสูตรของ IOD ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัท

H_1 = การเข้าอบรมของคณะกรรมการบริษัทในหลักสูตรของ IOD มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัท

สมการการวิจัย

$$\text{PERFORM} = \beta_0 + \beta_1 (\text{TRAINING}) + \beta_2 (\text{AGE}) + \beta_3 (\text{GEN}) + \beta_4 (\text{EDU}) + \beta_5 (\text{ACC}) + \beta_6 (\text{MEET}) + \beta_7 (\text{Size}) + \beta_8 (\text{Firmage})_i + \beta_9 (\text{DE})_i + \varepsilon_i$$

โดยมีความหมาย ดังนี้

PERFORM	=	ROA และ Tobin's Q
TRAINING	=	จำนวนการเข้าอบรมเฉลี่ยของกรรมการในหลักสูตรของ IOD
AGE	=	อายุเฉลี่ยของกรรมการบริษัท
GEN	=	สัดส่วนจำนวนกรรมการเพศหญิง
EDU	=	ระดับการศึกษาเฉลี่ยของกรรมการ
ACC	=	สัดส่วนกรรมการบริษัทที่มีความรู้ทางด้านบัญชี
MEET	=	จำนวนครั้งการประชุมของคณะกรรมการ
SIZE	=	Log ของสินทรัพย์รวม
FIRMAGE	=	Log ของอายุของบริษัท
DE	=	อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น
ε_i	=	ค่าความคลาดเคลื่อน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

โดยศึกษาจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ที่รวบรวมจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) รายงานประจำปี (แบบ 56-2) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้จะเก็บรวบรวมข้อมูลครอบคลุมทั้งหมด ดังนี้

1. รายงานประจำปี (แบบ 56-2)
2. www.sec.or.th
3. แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี 56-1
4. SETSMART

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ในการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ใช้สถิติเชิงพรรณนามาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่รวบรวมได้จากข้อมูลทุติยภูมิเกี่ยวกับจำนวนครั้งในการอบรมของคณะกรรมการบริษัท ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าต่ำสุด (Maximum) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามโดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) และตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างคู่ตัวแปรระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรควบคุมว่ามีปัญหาตัวแปรสัมพันธ์กันเอง (Multicollinearity Problem) หรือไม่ และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple regression Analysis) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม เพื่อดูว่ามีตัวแปรใดบ้างที่จะส่งผลต่อผลการดำเนินงาน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้จะกล่าวถึงผลที่ได้จากการวิเคราะห์จากแบบจำลองที่ได้เสนอไว้ในบทที่ 3 ซึ่งเป็นการศึกษาระหว่างจำนวนการเข้าอบรมกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย

การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

ตารางที่ 2 ตารางวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
TOBINQ	95	0.3379	11.3226	1.8820	1.4267
ROA	95	-5.4900	59.9700	9.0381	7.5309
TRAINING	95	0.0000	2.3333	0.6385	0.5172
AGE	95	48	73	60.38	4.636
GEN	95	0.0000	0.8462	0.1881	0.1540
EDU	95	0.2222	1.0000	0.7166	0.1870
ACC	95	0.0000	0.4545	0.1357	0.1054
DE	95	0.2000	14.0400	2.1915	2.4459
LSIZE	95	9.2495	12.5034	10.8220	0.6958
LFIRMAE	95	0.4771	2.1367	1.4247	0.3153
MEET	95	4	24	9.31	3.722

จากตารางที่ 2 แสดงค่าสถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรต่างๆ ที่ได้ศึกษาโดยตัวแปรตาม (Dependent Variables) ที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ Tobin's Q พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.8820 ค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0.3379 และค่าสูงสุดอยู่ที่ 11.3226 และตัวแปรตามอีกหนึ่งตัว ได้แก่ อัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์ (ROA) พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 9.0381 ค่าต่ำสุดอยู่ที่ร้อยละ -5.4900 และค่าสูงสุดอยู่ที่ร้อยละ 59.97

สำหรับตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ จำนวนการเข้าอบรมเฉลี่ยในหลักสูตรการอบรมของ IOD ของคณะกรรมการบริษัทในช่วงระหว่างปี 2557 – 2561 พบว่า บริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.64 ครั้ง ค่าสูงสุดอยู่ที่ 2.33 ครั้ง และค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0 ครั้ง คือคณะกรรมการบริษัทไม่มีการอบรมหลักสูตรใดๆ เลยในช่วงระหว่างปี 2557 - 2561

สำหรับตัวแปรที่เกี่ยวกับคุณลักษณะกรรมการ จำนวน 4 ตัวแปร ประกอบด้วย อายุเฉลี่ยของคณะกรรมการ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 60.38 ปี มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 48 ปี และค่าสูงสุดอยู่ที่ 73 ปี ด้านสัดส่วนจำนวนกรรมการเพศหญิง พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.1845 คิดเป็น 18.45% ค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0.00 คือไม่มีคณะกรรมการที่เป็นเพศหญิงอยู่ในคณะกรรมการบริษัท และค่าสูงสุดอยู่ที่ 0.8462 คิดเป็น 84.62% ในด้านสัดส่วนของระดับการศึกษาเฉลี่ยของกรรมการ พบว่า สัดส่วนของคณะกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.7166 ค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0.2222 คิดเป็น 22.22% และค่าสูงสุดอยู่ที่ 1.00 คิดเป็น 100% แสดงว่ากรรมการทั้งหมดมีการวุฒิการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรี ด้านสัดส่วนของกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาด้านบัญชี พบว่า สัดส่วนของคณะกรรมการที่มีความรู้ด้านบัญชี มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.1354 คิดเป็น 13.54% ค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0.00 ค่าสูงสุดอยู่ที่ 0.4545

ในด้านตัวแปรควบคุม (Control Variables) พบว่า อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.1915 ค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0.20 และค่าสูงสุดอยู่ที่ 14.04 จำนวนครั้งการประชุมของคณะกรรมการในปี พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 9.31 ค่าต่ำสุดอยู่ที่ 4 ครั้ง และมีค่าสูงสุดอยู่ที่ 24 ครั้ง สำหรับขนาดของบริษัทที่วัดจากมูลค่าจากลอการิทึมของยอดสินทรัพย์รวมของบริษัทมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 10.8194 ค่าต่ำสุดอยู่ที่ 9.2495 และค่าสูงสุดอยู่ที่ 12.5034 และตัวแปรที่เป็นอายุบริษัทสามารถวัดมูลค่าได้จากลอการิทึมธรรมชาติของปีตั้งแต่เริ่มก่อตั้งบริษัท พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.4302 ค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0.4771 และค่าสูงสุดอยู่ที่ 2.1367

การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน

1. การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis)

จากการตรวจสอบการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) เพื่อพิจารณาว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์ในทิศทางใดและเพื่อไม่ให้เกิดปัญหา Multicollinearity หากตัวแปรมีความสัมพันธ์สูงมาก จะส่งผลให้การวิเคราะห์ผลผิดพลาดโดยแสดงได้ดังตารางที่ 3

จากตารางที่ 3 จะเห็นได้ว่าผลการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรจากค่าสถิติ Pearson และ Spearman จะเห็นได้ว่า ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญหลายตัวแปร

โดยค่าสถิติ Pearson แสดงให้เห็นว่าที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 จำนวนในการเข้าอบรมของ คณะกรรมการบริษัท ระดับการศึกษาของคณะกรรมการ และอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีความสัมพันธ์เชิงลบกับผลการดำเนินงานที่วัดโดย Tobin's Q โดยมีค่าสหสัมพันธ์อยู่ที่ 0.235 0.214 และ 0.262 ตามลำดับ และที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 พบว่า ขนาดของกิจการมีความสัมพันธ์ และจำนวนการประชุมมีความสัมพันธ์เชิงลบกับผลการดำเนินงานที่วัดโดย Tobin'Q โดยมีค่า สหสัมพันธ์อยู่ที่ 0.505 และ 0.285 ตามลำดับ

และจากตารางแสดงให้เห็นอีกว่าที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 จำนวนในการเข้าอบรมของ คณะกรรมการบริษัท และอายุของกิจการมีความสัมพันธ์เชิงลบกับผลการดำเนินงานที่วัดโดย ROA โดยมีค่าสหสัมพันธ์อยู่ที่ 0.216 และ 0.207 และที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 พบว่า อัตราส่วน หนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และขนาดของกิจการมีความสัมพันธ์เชิงลบกับผลการดำเนินงาน ROA โดยมีค่าสหสัมพันธ์อยู่ที่ 0.430 และ 0.461 ตามลำดับ

จากค่าสถิติ Spearman ในตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 สัดส่วน ของคณะกรรมการเพศหญิงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงาน และอายุของกิจการมี ความสัมพันธ์เชิงลบกับผลการดำเนินงานที่วัดโดย Tobin's Q และที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ขนาดของบริษัท และจำนวนครั้งการประชุมมีความสัมพันธ์ เชิงลบกับผลการดำเนินงานที่วัดโดย Tobin's Q โดยมีค่าสหสัมพันธ์อยู่ที่ 0.325 0.548 และ 0.351 ตามลำดับ

และจากตารางแสดงให้เห็นอีกว่าที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ขนาดของกิจการ และอายุของบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงลบกับผลการดำเนินงานที่วัดโดย ROA มีค่าสหสัมพันธ์อยู่ที่ 0.568, 0.444 และ 0.309 ตามลำดับ

นอกจากนี้แล้ว จากค่าความสัมพันธ์ ไม่พบว่าตัวแปรอิสระและตัวแปรควบคุมมีความสัมพันธ์ กันเกิน 0.65 (Burns and Grove, 1993) จึงไม่พบปัญหาความสัมพันธ์กันเองระหว่างตัวแปร (Multicollinearity Problem)

ตารางที่ 3 ตารางแสดงการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) (ล่างซ้าย Pearson และบนขวา Spearman's rho)

	TOBINQ	ROA	TRAINING	AGE	GEN	EDU	ACC	DE	LSIZE	LFIRMAGE	MEET
TOBINQ	1	.665**	-0.194	-0.009	.234*	-0.117	-0.002	-.325**	-.548**	-.255*	-.351**
ROA	.835**	1	-0.167	-0.050	0.125	-0.095	0.042	-.568**	-.444**	-.309**	-0.117
TRAINING	-.235*	-.216*	1	-0.169	0.099	.230*	0.006	0.058	0.177	0.129	.447**
AGE	-0.149	-0.163	-0.162	1	-.332**	-0.116	-0.105	0.036	.280**	.244*	-0.088
GEN	0.120	0.094	0.048	-.296**	1	0.013	0.131	-0.067	-.360**	-0.152	0.037
EDU	-.214*	-0.185	.229*	-0.098	-0.020	1	-0.049	.209*	0.193	0.063	.276**
ACC	0.056	0.056	-0.034	-0.175	.326**	-0.010	1	-0.037	-0.063	-0.127	-0.081
DE	-.262*	-.430**	.252*	0.064	-0.010	.276**	-0.122	1	.504**	0.165	0.118
LSIZE	-.505**	-.461**	.222*	.343**	-.266**	.223*	-0.163	.566**	1	.289**	.407**
LFIRMAGE	-0.128	-.207*	0.098	.235*	-.244*	0.108	-.212*	.285**	.331**	1	0.112
MEET	-.285**	-0.180	.524**	-0.078	0.059	.290**	-0.081	.283**	.454**	0.075	1

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

สำหรับการศึกษารั้งยังได้ทำการตรวจสอบควบคู่กับการวิเคราะห์จากค่าสถิติ Tolerance และค่า Variance Inflation Factor (VIF) เพื่อทดสอบปัญหาความสัมพันธ์กันเองระหว่างตัวแปร (Multicollinearity Problem) ผลการตรวจสอบดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงค่า Tolerance และค่า Variance Inflation Factor (VIF) ตัวแปรอิสระและตัวแปรควบคุม

Variables	Collinearity Statistics			
	TOBIN'S Q		ROA	
	Tolerance	VIF	Tolerance	VIF
TRAINING	0.688	1.453	0.688	1.453
AGE	0.733	1.364	0.733	1.364
GEN	0.750	1.334	0.750	1.334
EDU	0.856	1.168	0.856	1.168
ACC	0.854	1.171	0.854	1.171
DE	0.596	1.679	0.596	1.679
LSIZE	0.427	2.344	0.427	2.344
LFIRM	0.812	1.232	0.812	1.232
MEET	0.549	1.821	0.549	1.821

จากตารางที่ 4 แสดงถึงการตรวจสอบปัญหาความสัมพันธ์กันเองระหว่างตัวแปร (Multicollinearity Problem) ของตัวแปรอิสระและตัวแปรควบคุมที่ใช้ในการศึกษานี้ จากการตรวจสอบ พบว่าตัวแปรทุกตัวมีค่า Tolerance ที่ไม่เข้าใกล้ 0 และไม่มีตัวแปรใดที่มีค่า Variance Inflation Factor (VIF) มากกว่า 10 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวแปรต่างๆ ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างกันและไม่เกิดปัญหาตัวแปรสัมพันธ์กันเอง

2. การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis)

ใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) เพื่อหาความสัมพันธ์ของจำนวนครั้งในการเข้าอบรมของคณะกรรมการบริษัทกับผลการดำเนินงาน ซึ่งใช้อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) และ Tobin's Q เป็นตัววัดผลการดำเนินงาน โดยสมการในการทดสอบความสัมพันธ์นี้คือ

$$\begin{aligned} \text{PERFORM} = & \beta_0 + \beta_1 (\text{TRAINING}) + \beta_2 (\text{AGE}) + \beta_3 (\text{GEN}) + \beta_4 (\text{EDU}) \\ & + \beta_5 (\text{ACC}) + \beta_6 (\text{MEET}) + \beta_7 (\text{Size}) + \beta_9 (\text{FirmAge}) \\ & + \beta_9 (\text{DE}) + \varepsilon_i \end{aligned}$$

ตารางที่ 5 ตารางแสดงผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ

Variables	Coefficients							
	TOBIN'S Q				ROA			
	Coefficient	Std. Error	t	Sig.	Coefficient	Std. Error	t	Sig.
(Constant)	14.034	2.953	4.752	0.000	56.288	15.665	3.593	0.001
TRN	-0.373	0.305	-1.223	0.225	-2.102	1.619	-1.299	0.198
AGE	-0.007	0.033	-0.213	0.832	-0.100	0.175	-0.574	0.568
GEN	-0.025	0.982	-0.025	0.980	-0.384	5.210	-0.074	0.941
EDU	-0.773	0.757	-1.022	0.310	-2.271	4.015	-0.566	0.573
ACC	-0.218	1.345	-0.162	0.872	-2.333	7.133	-0.327	0.744
DE	0.041	0.069	0.591	0.556	-0.683	0.368	-1.857	0.067
LSIZE	-1.049	0.288	-3.642	0.000	-3.496	1.529	-2.287	0.025
LFIRMAGE	0.204	0.461	0.442	0.660	-0.475	2.446	-0.194	0.846
MEET	0.008	0.047	0.170	0.865	0.234	0.252	0.928	0.356
R	0.5330				0.5260			
R ²	0.2837				0.2767			
Adjust R ²	0.2078				0.2001			
F-statistics	3.7404				3.6134			
Sig	0.001				0.001			

จากตารางที่ 5 แสดงถึงผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression) ของการศึกษาเกี่ยวกับจำนวนครั้งในการเข้าอบรมของคณะกรรมการบริษัทกับผลการดำเนินงานของบริษัท กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม SET 100 พบว่า สำหรับสมการที่วัดผลการดำเนินงานด้วย Tobin's Q สมการถดถอยเชิงพหุคูณนี้มีค่า

F-statistics อยู่ที่ 3.7404 และมีนัยสำคัญ อยู่ที่ 0.001 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติคือ 0.05 หมายถึง สมการนี้สามารถใช้พยากรณ์ Tobin's Q ได้ และพบว่าความสัมพันธ์ของตัวแปร มีค่า R อยู่ที่ 0.533 ค่า Adjust R-Squared มีค่าอยู่ที่ 0.2078 และค่า R-Squared มีค่าอยู่ที่ 0.2837 คือสมการถดถอยนี้มีความสามารถในการอธิบายการเปลี่ยนแปลงของผลการดำเนินงาน โดยวัดจาก Tobin's Q ได้ร้อยละ 28.37 และจากการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ พบว่า จำนวนการเข้าอบรมของคณะกรรมการบริษัทในหลักสูตรของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการ บริษัทไทยในช่วง 5 ปี ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานที่วัดโดย Tobin's Q และสำหรับ ตัวแปรควบคุม พบว่า ขนาดของกิจการ มีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อ ผลการดำเนินงานบริษัท (Tobin's Q)

สำหรับสมการที่วัดผลการดำเนินงานด้วย ROA พบว่า สมการถดถอยเชิงพหุนี้มีค่า F-statistics อยู่ที่ 3.6134 และมีนัยสำคัญ อยู่ที่ 0.001 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติคือ 0.05 หมายถึง สมการสามารถใช้พยากรณ์ ROA ได้ และพบว่าความสัมพันธ์ของตัวแปร มีค่า R อยู่ที่ 0.5260 ค่า Adjust R-Squared มีค่าอยู่ที่ 0.2001 และค่า R-Squared มีค่าอยู่ที่ 0.2767 คือสมการถดถอยนี้มีความสามารถในการอธิบายการเปลี่ยนแปลงของผลการดำเนินงาน (ROA) ได้ร้อยละ 27.67 และจากการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ พบว่า จำนวนการเข้าอบรมของ คณะกรรมการบริษัทในหลักสูตรของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทยในช่วง 5 ปี ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานที่วัดโดย ROA สำหรับตัวแปรควบคุม พบว่า ขนาดของ กิจการ อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อ ผลการดำเนินงานบริษัท (ROA)

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

สรุปผลและอภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนการเข้าอบรมของคณะกรรมการบริษัทในหลักสูตรของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย กับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 ทำให้ทราบถึงจำนวนการอบรมของคณะกรรมการบริษัทว่าส่งผลต่อการดำเนินงานของบริษัทอย่างไร เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสม่ำเสมอในการเพิ่มพูนความรู้ และพัฒนาทักษะของคณะกรรมการบริษัท เพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร

งานวิจัยชิ้นนี้ได้ทำการศึกษาตัวแปรอิสระ ได้แก่ จำนวนการเข้าอบรมของคณะกรรมการบริษัทในหลักสูตรของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย ว่ามีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัท โดยมีตัวแปรควบคุมด้านคุณลักษณะของคณะกรรมการ ได้แก่ อายุเฉลี่ยของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนจำนวนกรรมการที่เป็นเพศหญิง สัดส่วนกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรี สัดส่วนกรรมการบริษัทที่มีวุฒิการศึกษาทางด้านบัญชี นอกจากนี้ยังมีตัวแปรควบคุมอื่น ได้แก่ จำนวนครั้งการเข้าประชุม ขนาดของบริษัท อายุของบริษัท หนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัท

ประชากรที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษามาจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ที่รวบรวมจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) รายงานประจำปี (แบบ 56-2) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ยกเว้น บริษัทที่ปิดบไม่ตรงกับรอบระยะเวลาบัญชี (31 ธันวาคม 2561) จำนวน 95 บริษัท

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนามาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคู่ตัวแปรของตัวแปร และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม เพื่อดูว่ามีตัวแปรใดบ้างที่จะส่งผลต่อผลการดำเนินงาน ผลการศึกษพบว่า คณะกรรมการบริษัทที่มีจำนวนการเข้าอบรมในหลักสูตรของ IOD เฉลี่ยประมาณ 0.638 ครั้ง ในช่วงระยะเวลา 5 ปี (ระหว่างปี 2557 – 2561) ที่ผ่านมา และไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนการเข้าอบรมของคณะกรรมการบริษัทกับผลการดำเนินงานของบริษัท ทั้งตัวแปรตาม

วัดผลการดำเนินงานด้วย ROA และ Tobin's Q ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเกิดจากการคณะกรรมการบริษัทต้องมีคุณสมบัติที่หลากหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นประสบการณ์ในสายธุรกิจที่เกี่ยวข้อง ทักษะที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน และทักษะอื่นๆ ที่จำเป็นประกอบกันที่จะสามารถทำให้ผลการดำเนินงานดีขึ้น คุณสมบัติเหล่านี้อาจมีผลกับผลการดำเนินงานของบริษัทมากกว่าการเข้าอบรมในหลักสูตร IOD แม้ว่าการศึกษานี้จะไม่พบความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน แต่ IOD ถือเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการพัฒนา และสร้างความเข้าใจให้กับกรรมการบริษัท ในการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาการกำกับดูแลกิจการ แต่หากคณะกรรมการขาดการพัฒนาศักยภาพอย่างสม่ำเสมออาจจะมีผลทำให้ประสิทธิภาพในการบริหารลดลง และขาดความรู้ ความเข้าใจในหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี นอกจากนี้แล้วการเสริมสร้างทักษะ ความรู้ ความสามารถของกรรมการไม่เพียงแต่เป็นการเข้าอบรมเท่านั้น หากแต่เป็นประสบการณ์ที่ได้จากการบริหารงาน การแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์กับผู้อื่น และพัฒนาทักษะที่ยังขาดอย่างสม่ำเสมอ จะมีส่วนส่งผลทำให้เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่ของคณะกรรมการและผลการดำเนินงานของบริษัทได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งนี้

เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาจำนวนการเข้าอบรมของคณะกรรมการบริษัทในหลักสูตรของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย โดยเก็บข้อมูลจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) รายงานประจำปี (แบบ 56-2) และจากข้อมูลในเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์เท่านั้น ซึ่งข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลที่มีการเปิดเผยเท่านั้น เนื่องจากเป็นข้อมูลที่เปิดเผยตามความสมัครใจ ดังนั้น อาจมีข้อมูลไม่ครบถ้วน หรือยังไม่ได้มีการแก้ไขข้อมูลให้เป็นปัจจุบันมากที่สุด หากสามารถรวบรวมรายชื่อคณะกรรมการที่เคยเข้าร่วมหลักสูตรต่างๆ ในช่วงระหว่างปี 2557 – 2561 จากทาง IOD โดยตรงจะทำให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

1. การศึกษารั้งต่อไปอาจมีการขยายการศึกษาโดยเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างมากขึ้น เป็นกลุ่มบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพื่อคุณภาพรวมของตลาด
2. การศึกษารั้งต่อไปอาจมีการนำตัวแปรอื่นๆ มาเพิ่มเติม เช่น ประสบการณ์ด้านการทำงานในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง หรืออาจมีการวัดผลการดำเนินงานโดยใช้ตัวแปรอื่นๆ ที่ไม่ใช่ ROA หรือ Tobin's Q เช่น อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) CGscore เป็นต้น

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กาญจนา ตั้งภากรณ์. (2542). *ประสิทธิผลของคณะกรรมการบริษัทที่มีต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- เกรียงไกร บุญเลิศอุทัย และ อนุวัฒน์ ภัคดี. (2561). *คุณลักษณะของคณะกรรมการ ความระมัดระวังทางบัญชี และผลการดำเนินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. *วารสารวิชาชีพบัญชี*, 14(43), 27-47.
- ฉวีวรรณ ชุสนุก และ อัมพล ชุสนุก. (2555). *อิทธิพลของกลไกการกำกับดูแลกิจการต่อประสิทธิผลของการกำกับดูแลกิจการ และมูลค่าของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. *วารสารบริหารธุรกิจศรีนครินทรวิโรฒ*, 3(1), 1-17.
- ทิวาพร พงษ์ธิประเสริฐ. (2559). *คุณลักษณะของคณะกรรมการและการเข้าร่วมการต่อต้านการทุจริตในองค์กรต่อผลการดำเนินงานของบริษัท กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนแห่งประเทศไทย SET 100 (การค้นคว้าอิสระปริญญาโท)*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- เพชรแว่วเพ็ญ ลีชาญกุล. (2561). *คุณลักษณะของคณะกรรมการและผู้ตรวจสอบภายในที่ส่งผลต่อการกำกับดูแลกิจการที่ดี กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET 100)(การค้นคว้าอิสระปริญญาโท)*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- วรัญญา มโนสุนทร. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของคณะกรรมการบริษัทและคุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบต่อผลการดำเนินงานของบริษัท กรณีศึกษา: บริษัทไอพีโอในประเทศไทย*. *วารสารวิชาชีพบัญชี*, 12(35), 21-23.
- วันดี เวทวงศ์กุล. (2550). *ผลกระทบของกลยุทธ์ ประสิทธิภาพ และค่าตอบแทนต่อความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนกรรมการอิสระกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ศิลปพร ศรีจันเพชร. (2551). *ทฤษฎีบรรษัทภิบาล*. *วารสารบริหารธุรกิจ*, 31(120), 1-4.
- สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย. (2550). *แนวปฏิบัติที่ดีในการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการ*. สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย. (2561). *IOD Training handbook 2019*. สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2547). *คู่มือกรรมการบริษัทจดทะเบียน เล่ม 1*. สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์.
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2555). *หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี สำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี 2560*. สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์.
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2560). *หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี สำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี 2560*. สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์.

ภาษาต่างประเทศ

- Burns, N., and Grove, S. K. (1993). *Study the practice of nursing research: Conduct, critique & utilization*. 4th edition. W. B. Saunders Company: Philadelphia.
- Carpenter, M. A., and Westphal, J. D. (2001). The strategic context of external network ties: examining the impact of director appointments on board involvement in strategic decision making. *Academy of Management*, 44(4), 639-660.
- Chung, K.H., and Pruitt, S.W. (1994). A simple approximation of Tobin's q. *Financial Management*, 23(3), 70-74.
- Darmadi, S. (2013). Board members' education and firm performance: evidence from a developing economy. *Internal journal of commerce and management*, 23(2), 113-135.
- Darmadi, S. (2013). Do women in top management affect firm performance? Evidence from Indonesia. *Corporate Governance*, 13(3), 288-304.
- Hillman, A. J., Cannella, A.A., & Paetzold, R. L. (2000). *Journal of management Studies*, 37(2), 235-255.
- Jensen, M. C., and Meckling, W. H. (1976). Theory of the firm: Managerial behavior, Agency costs, and ownership structure. *Journal of Financial Economics*, 5(4), 306-360.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Lipczinsky, J., and Wilson, J. *Industrial Organisation: An Analysis of Competitive Markets*, Financial Times Pentice Hall: Harlow, 2001.
- Ntim, C. G., & Osei, K. A. (2011). The Impact of Corporate Board Meetings on Corporate Performance in South Africa. *African Review of Economics and Finance*, 2(2), 83-103.
- Shah, S. Z. A. and Butt, S. A. (2011). Impact of leverage on Performance of firms: Evidence from Pakistan. *The Business Review, Cambridge*, 19(1), 187-194.
- Shiah-Hou, S. R., and Cheng, C. W. (2012). Outside director experience, composition, and performance. *Managerial Finance*, 38(10), 914-938.
- Vafeas, N. (1999). Board Meeting Frequency and firm performance. *Journal of Financial Economics* 53, 113-142.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100

ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

ลำดับ	ชื่อหลักทรัพย์	ชื่อบริษัท
1	AAV	บริษัท เอเชีย เอวิเอชั่น จำกัด(มหาชน)
2	ADVANCE	บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด(มหาชน)
3	AMATA	บริษัท อมตะ คอร์ปอเรชั่น จำกัด(มหาชน)
4	AP	บริษัท เอพี (ไทยแลนด์) จำกัด(มหาชน)
5	BANPU	บริษัท บ้านปู จำกัด(มหาชน)
6	BBL	ธนาคารกรุงเทพ จำกัด(มหาชน)
7	BCH	บริษัท บางกอก เซน ฮอสพิทอล จำกัด(มหาชน)
8	BCP	บริษัท บางจาก คอร์ปอเรชั่น จำกัด(มหาชน)
9	BCPG	บริษัท บีซีพีจี จำกัด(มหาชน)
10	BDMS	บริษัท ทางด่วนและรถไฟฟ้ากรุงเทพ จำกัด(มหาชน)
11	BEAUTY	บริษัท บีวดีคอมมูนิตี จำกัด(มหาชน)
12	BEC	บริษัท บีอีซี เวิลด์ จำกัด(มหาชน)
13	BEM	บริษัท ทางด่วนและรถไฟฟ้ากรุงเทพ จำกัด(มหาชน)
14	BGC	บริษัท บีจี คอนเทนเนอร์ กล๊าส จำกัด(มหาชน)
15	BGRIM	บริษัท บี.กริม เพาเวอร์ จำกัด(มหาชน)
16	BH	บริษัท โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ จำกัด(มหาชน)
17	BJC	บริษัท เบอร์ลี่ ยุคเกอร์ จำกัด(มหาชน)
18	BPP	บริษัท บ้านปู เพาเวอร์ จำกัด(มหาชน)
19	CBG	บริษัท คาราบาวกรุ๊ป จำกัด(มหาชน)
20	CENTEL	บริษัท โรงแรมเซ็นทรัลพลาซา จำกัด(มหาชน)
21	CHG	บริษัท โรงพยาบาลจุฬารัตน์ จำกัด(มหาชน)
22	CK	บริษัท ช.การช่าง จำกัด(มหาชน)
23	CKP	บริษัท ซีเค พาวเวอร์ จำกัด(มหาชน)
24	COM7	บริษัท คอมเซเว่น จำกัด(มหาชน)

ลำดับ	ชื่อหลักทรัพย์	ชื่อบริษัท
25	CPALL	บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด(มหาชน)
26	CPF	บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด(มหาชน)
27	CPN	บริษัท เซ็นทรัลพัฒนา จำกัด(มหาชน)
28	DELTA	บริษัท เดลต้า อีเลคโทรนิคส์(ประเทศไทย) จำกัด
29	DTAC	บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด(มหาชน)
30	EA	บริษัท พลังงานบริสุทธิ์ จำกัด(มหาชน)
31	EGCO	บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด(มหาชน)
32	ERW	บริษัท ดี เอราวัณ กรุ๊ป จำกัด(มหาชน)
33	ESSO	บริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด(มหาชน)
34	GFPT	บริษัท จีเอฟพีที จำกัด(มหาชน)
35	GLOBAL	บริษัท สยามโกลบอลเฮ้าส์ จำกัด(มหาชน)
36	GPSC	บริษัท โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี จำกัด(มหาชน)
37	GULF	บริษัท กัลฟ์ เอ็นเนอร์จี ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด(มหาชน)
38	GUNKUL	บริษัท กันกุลเอ็นจิเนียริง จำกัด(มหาชน)
39	HANA	บริษัท ฮานา ไมโครอิเล็กทรอนิกส์ จำกัด(มหาชน)
40	HMPRO	บริษัท โฮม โปรดักส์ เซ็นเตอร์ จำกัด(มหาชน)
41	INTUCH	บริษัท อินทัช โฮลดิ้ง จำกัด(มหาชน)
42	IRPC	บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด(มหาชน)
43	IVL	บริษัท อินโดรามา เวนเจอร์ส จำกัด(มหาชน)
44	JAS	บริษัท จัสมิน อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด(มหาชน)
45	JMT	บริษัท เจเอ็มที เนท์เวอร์ค เซอร์วิสเซส จำกัด(มหาชน)
46	KBANK	บริษัท ธนาคารกสิกรไทย จำกัด(มหาชน)
47	KCE	บริษัท เคซีอี อีเลคโทรนิคส์ จำกัด(มหาชน)
48	KKP	บริษัท ธนาคารเกียรตินาคิน จำกัด(มหาชน)
49	KTB	บริษัท ธนาคารกรุงไทย จำกัด(มหาชน)
50	KTC	บริษัท บัตรกรุงไทย จำกัด(มหาชน)
51	LH	บริษัท แลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ จำกัด(มหาชน)
52	MAJOR	บริษัท เมเจอร์ ซินีเพล็กซ์ กรุ๊ป จำกัด(มหาชน)
53	MBK	บริษัท เอ็ม บี เค จำกัด(มหาชน)
54	MEGA	บริษัท เมก้า ไลฟ์ไชนเอนซ์ จำกัด(มหาชน)

ลำดับ	ชื่อหลักทรัพย์	ชื่อบริษัท
55	MINT	บริษัท ไมเนอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด(มหาชน)
56	MTC	บริษัท เมืองไทย แคปปิตอล จำกัด(มหาชน)
57	ORI	บริษัท อริจิ้น พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด(มหาชน)
58	OSP	บริษัท โอสภสภ จำกัด(มหาชน)
59	PLANB	บริษัท แพลน บี มีเดีย จำกัด(มหาชน)
60	PRM	บริษัท ปริมา มารีน จำกัด(มหาชน)
61	PSH	บริษัท พฤกษา โฮลดิ้ง จำกัด(มหาชน)
62	PSL	บริษัท พรีเมียม สิบปี จำกัด(มหาชน)
63	PTG	บริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน)
64	PTT	บริษัท ปตท. จำกัด(มหาชน)
65	PTTEP	บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด(มหาชน)
66	PTTGC	บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด(มหาชน)
67	QH	บริษัท ควอลิตี้เฮาส์ จำกัด(มหาชน)
68	RATCH	บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด(มหาชน)
69	RS	บริษัท อาร์เอส จำกัด(มหาชน)
70	SAWAD	บริษัท ศรีสวัสดิ์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด(มหาชน)
71	SCB	บริษัท ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด(มหาชน)
72	SCC	บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด(มหาชน)
73	SGP	บริษัท สยามแก๊ส แอนด์ ปิโตรเคมีคัลส์ จำกัด(มหาชน)
74	SPALI	บริษัท สุภาลัย จำกัด(มหาชน)
75	SPRC	บริษัท สตาร์ ปิโตรเลียม รีไฟน์นิ่ง จำกัด(มหาชน)
76	STA	บริษัท ศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด(มหาชน)
77	STEC	บริษัท ซีโน-ไทย เอ็นจีเนียริง แอนด์ คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน)
78	STPI	บริษัท เอสทีพี แอนด์ ไอ จำกัด(มหาชน)
79	SUPER	บริษัท ซุปเปอร์ เอนเนอร์ยี คอร์ปอเรชั่น จำกัด(มหาชน)
80	TASCO	บริษัท ทีปโก้แอสฟัลท์ จำกัด(มหาชน)
81	TCAP	บริษัท ทูมธนาชาติ จำกัด (มหาชน)
82	THAI	บริษัท การบินไทย จำกัด(มหาชน)
83	THANI	บริษัท ราชธานีลิสซิ่ง จำกัด(มหาชน)

ลำดับ	ชื่อหลักทรัพย์	ชื่อบริษัท
84	THG	บริษัท ธนบุรี เฮลท์แคร์ กรุ๊ป จำกัด(มหาชน)
85	TISCO	บริษัท ทีเอสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด(มหาชน)
86	TKN	บริษัท เถาแก่น้อย ฟู้ดส์แอนด์มาร์เก็ตติ้ง จำกัด(มหาชน)
87	TMB	บริษัท ธนาคารทหารไทย จำกัด(มหาชน)
88	TOA	บริษัท ทีโอเอ เฟ้นท์(ประเทศไทย) จำกัด(มหาชน)
89	TOP	บริษัท ไทยออยล์ จำกัด(มหาชน)
90	TPIPP	บริษัท ทีพีไอโพลีนเพาเวอร์ จำกัด(มหาชน)
91	TQM	บริษัท ทีคิวเอ็ม คอร์ปอเรชั่น จำกัด(มหาชน)
92	TRUE	บริษัท ทรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด(มหาชน)
93	TTW	บริษัท ทีทีดับบลิว จำกัด(มหาชน)
94	TU	บริษัท ไทยยูเนี่ยน กรุ๊ป จำกัด(มหาชน)
95	WHA	บริษัท ดับบลิวเอชเอ คอร์ปอเรชั่น จำกัด(มหาชน)

ประวัติผู้ศึกษา

นางสาวพริตาว ยะเอ๊ะ เกิดเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2533 เกิดที่จังหวัดปัตตานี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เมื่อปี พ.ศ.2556 และศึกษาต่อในระดับปริญญาโท หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ปีการศึกษา 2561 ปัจจุบันทำงานอยู่ที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่นราธิวาส ตำแหน่งนักตรวจสอบภาษีปฏิบัติการ